

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an. Pentru țărani, preoți, învățători, mici comercianți și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abona și deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Transilvania) | Foia pentru pașaport | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Transilvania)

Știri politice

Oaspele japonez.

În 2 Aprilie România are oaspe înalt: Cumnatul împăratului Japoniei, Principele Nam-Hiko-Higaski-Cum, sosește în București, ca oaspe al Familiei noastre regale, având însărcinări însemnate din partea guvernului țării sale pe lângă guvernul României. El vine având adjuvant pe colonelul Kaba și încă 4 persoane.

Vizita va întări bunele legături între cele 2 țări: România și Japonia.

Ca semn al deosebitei sale bunevoiri față de România, sfatul țării Japoniei (parlamentul) va da și el înțăriri alipirii Basarabiei la România, — arătând prin asta Rușilor, că nimenea nu le va recunoaște mai mult dreptul asupra acestui pământ românesc, răpit, și întors acum de buna sa voie la sânul țării mame.

Regele Italiei și Regele nostru.

Se vede că Regele Italiei e foarte neplăcut atins de greșala guvernului său, pe urma căreia Familia Regală Română nu mai cercetează Italia, și face tot ce poate pentru a îndulci părerea lumii asupra acestui fapt neașteptat și neplăcut.

Ca semn al înaltei prețuiri ce M. Sa Regele Italiei a poartă Regelui României, se spune că acela va trimite o solie dela Curtea sa, care să roage pe Regele nostru a cerceta totuși Curtea Italiană. Va aduce Regelui nostru și cea mai înaltă decorație (medalie) ce o dă Italia celor bravi în războaie: „Medalia de Malta”. Se spune că totuși, călătoria în Italia nu va mai avea loc.

Bolșevicii supărați.

Bolșevicii ruși își mușcă buzele de mânie că, după Anglia, Franța a recunoscut și ea prin votul parlamentului ei, că Basarabia s'a alipit în chip legiuit și după dreptate, la țara-mamă din care a fost ruptă, în vremuri de volnicie țaristă cum rupi un trup viu în două. În parlament s'au ținut vorbiri pline de căldură, arătând dreptul istoric al României asupra Basarabiei, și că acum ea n'a fost zmulșă cu puterea de România dela Rusia, ci ea de bună voie, prin votul așezilor săi din „Sfatul Țării”, s'a cerut napoi acolo unde îi era locul. Și cum Marele sfat dela Paris vestise, că fiecare popor are dreptul a hotărâ de sine unde să țină, — poporul basarabean s'a folosit și el de acest drept și a hotărât așa. Prin urmare nici o răpire, nici o jăfuire a Rușiei, nu s'a întâmplat, cel mult o

îndreptare, o punere la loc, a unui jaf crud pe care ea l'a făcut față de Moldova înainte cu 120 de ani, fără ca Moldova să-i fi greșit atunci nici cu o vorbă sau cu mișcarea unui deget! Rusia se bătea cu Turcia și — sfășia trup viu din trupul Moldovei, fără ca asta să fi avut nici schintee de vină față de răpitoarea vecină.

Strașnicul Cicerin a trimis dlui Poincare, Președintele Republicii Franței, o telegramă, în care spune, că face Franța răspunzătoare pentru toate pagubele ce urmează pentru Rusia din această alipire... Amenințată, dacă nu are altă putință.

— Moldovenii Basarabiei răspund înșiși suferințelor musculăști, ținând adunări mari populare în tot cuprinsul Barabiei și arătându-și de nou și de nou hotărârea lor de a rămânea pe veci între hotarele cele vechi și drepte ale Moldovei, azi România-Mare. Bine fac. Tot poporul să iee parte macar prin 3-4 soli din fiecare sat, la acele adunări glăsuitoare,

Rusia urgisită și de China.

Guvernul bolșevic rusesc a cerut celui chinez, că în timp de 3 zile să recunoască guvernul bolșevic de guvern legiuit. China a răspuns: Solul tău bolșevic să-și pachezeze și — să plece! Că eu de porunca voastră nu vreau să știu.

Românii

nu mai ajung la trafici...

Ziarul „Infrățirea” din Cluj, spune că a tot primit plângeri dela Români, că ei nu ajung să capete trafici (sau „Debit de tutun și chibrituri” cum li se zice după numirea oficioasă românească), și că streinii și azi ajung mai ușor la acest fel de mijloace de câștig, decât ei, Românii.

Plângerea cătră „Infrățirea” are înțelesul, că acest ziar, fiind dintre cele ce sprijinesc guvernul, oamenii răcăjiți i se plâng cerându-i sprijin la cel dela putere. Și numitul ziar s'a pus să facă o cercetare, ca să vadă cum stă treaba asta cu traficele? Și iaca ce spune că a aflat (cercetând izvorul la izvor, acolo la Directoratul din Cluj):

În Ardeal, Bănat și Crișana, sunt de toate 13.000 de Debite de tutun (trafici). Dintre acestea numai 3000 sunt date la Români, toate celelalte 10.000 le au steini: Unguri, Sași și Evrei!

E îngrozitor! Dar e așa. Cel dela care atârna darea de trafici, le dau mult mai bucuos streinii lor, decât Românilor, — pentru-că cu aceia se pot înțelege după ușă, dar de Români le e ori frică ori rușine!

Și, cum cu drept cuvânt scoate încă la iveală gazeta din Cluj, — toate acelea trafici vind și gazele. Iar ele streine filad, vând aproape numai gazele streine, pe când românii țin numai de sămânță, așa cât să-și scoată ochii!

Iaca pentru ce sunt mișcările de azi destul de aprinse împotriva streinilor, — pentru-că aceia culeg și azi bucaturile cele mai bune din năntea Românilor, — cu știrea și învoirea Românilor păcătoși din scaunele hotărâtoare. Și până când aceste capete nu vor fi răsucite de mâinile mulțimei, care să dea, în alegeri, altă conducere țării, care conducere să fie mai soră neamului nostru, decât celor streine, — până-tunci tot așa zile vom trăi: pe lângă 10 trafici streine, se vezi miluite și 3 românești!.

Procesul studenților

care începe Sâmbătă în 29 Martie, făgăduiește a fi aievea un proces mare și plin de însemnătate. Pentru apărarea studenților vin dela Iași 5 advocați, în frunte cu Profesorul universitar de drept dl A. C. Cuza; din București vor apăra 7 advocați, între cari trei numiți de Baroul advocațial (Camera advocaților); din Galați s'a înștiințat dl Donca-Manea, un advocat de frunte și însuflețit Român; din Cluj trei, unul din Turnu-Severin, iar din Târgu-Ocna merge ca apărătoare doamna H. Gavrilescu. Așadar și o doamnă advocat ca apărătoare. Până-acum se știe de 16 advocați, cari s'au înștiințat ca apărători. Și se mai înscriu.

Dacă se lasă curs liber procesului, vom avea prilej a ascuți o largă și temeinică cercetare a boalei grele de care suferă neamul nostru, țara noastră: a boalei de înveninare prin Jidani, și căutare a leacului cu care ne-am putea vindeca, până nu e prea târziu.

„Libertatea” strămutându-și redacția și administrația pe vremea procesului, la București, va aduce abonaților săi amănunte alese cu îngrijire din prea interesantele debateri. Ea va fi trimisă de-adreptul din București abonaților.

Cuvântul plin de mândrie al studenților liberi.

Studențimea are la București un ziar „Cuvântul Studențesc”, pe care cetindu-l, și-se înalță sufletul, căci dacă tinerii nostri gândesc, simțesc și scriu așa, — avem cea mai temeinică nădejde că ziua de mâine nu va mai sămâna cu cea de azi!... Aceea va fi luminoasă, curată, răzbătută de soare, plină de dreptate, față de zilele pline de pă-

cate pe cari le trăim noi azi! Parcă nu cetești gazeta unor tineri, ci a unor bătrâni cu judecată adâncă și dreaptă, doar că au rămas tineri cu inima și cu sufletul, ca la 21-24 de ani! Pildă de astfel de frumoasă judecată ne dă și numărul cel mai nou al „Cuvântului Studențesc” despre ce va fi procesul de Sâmbătă, 29 Martie. Spune că scrisoarea de acuzare (de învinuire) cere judecarea tinerilor pentru-că ar fi vrut „să aște război civil (revoluție) împotriva Evreilor...” La ce ziarul răspunde:

„Nu tot așa spunem noi! Căci a luptă pentru a asigura neamului românesc o pătură conducătoare națională-românească, cu înlăturarea Jidanilor, nu e uneltire împotriva Statului român! Mișcarea națională a studenților, nu e război civil! Nici apărarea unui neam amenințat de peire, nu e o „crimă” pe care vre-o lege s'o poată pedepsi!...

„Iată de ce, în 29 Martie nu se judecă numai cei 6 studenți învinuiți. Acest proces va fi al întregii mișcări studențești de apărare națională împotriva primejdiei jidovești!

„Alături de cei 6, vom fi judecați noi studenții, toți, și mișcarea noastră sfântă, întreagă!

„Iar judecata ce o așteptăm, va tăgădui sau va recunoaște dreptul la viață și la apărare, al unui neam întreg, amenințat în ființa sa națională!” (în casa sa!)

Ce cuvinte adevărate, spuse ca de niscăi bătrâni cu judecată foarte luminoasă!

Nu pierde neamul, a cărui tineret așa vorbește, așa simțeste, așa scrie, despre neamul său și viitorul lui!

— Încă de Duminecă au început a sosi la București numeroși studenți din Cluj, Iași, Cernăuți și Timișoara, cari rămân ca să iee parte la procesul colegilor lor de Sâmbătă.

Francul francez ajutat.

Președintele Franței au sărit îndată în ajutorul ei! — Dar președintele nostru unde suat?

În vremea din urmă ne veneau mereu știri despre urcarea Leului în preț, — și în același timp de scăderea francului francez.

Banul francez începuse a luneca în jos, cât în urma cheltuelilor

mari ce le-a avut Franța cu ținerea armatelor de ocupațiune în ținutul Ruhr din Germania, cât pentru alte pricini.

Guvernul începuse a fi îngrijorat și țările pretine Franței asemenea. Arătând guvernul francez, că de-ar avea un împrumut mai mare strein, cu care să facă fața unor plăți și trebuințe pe cari neputându-le face acum îndată, creditul țării e atins și banul ei scade, — îndată i-au sărit în ajutor și America și Anglia, punându-i la îndemână orice sume de care are lipsă, pentru a-și aduce cumpăna dreaptă în gospodăria sa.

Și de atunci francul francez iar e în creștere. Iar leul românesc, care pentru aceea creștea, că francul scădea, — e iarăși în scădere. Dela 14 și jumătate la cât ajunsese înainte cu 2—3 săptămâni, azi iar e pe la 10 centime.

Franței i-au sărit în ajutor pretinii ei puternici și n'au lăsat-o să i se scufunde banul. — Dar ai noștri pretini unde sunt, cari să facă cu noi asemenea? Sau noi nu avem deloc pretini adevărați și puternici pe lumea asta? Numai când au nevoie mare de noi, ni-se dau de pretini!

SCRISORI

Moartea unui f.voluntar.

Apoldul-Mare, Mart. 1924.

În comuna noastră a murit tinerul Lazar Iridon, de 27 ani, fost voluntar ardelen în luptele dela Mărășești, unde în Iulie 1917 căzând prizonier la Germani, aceeașia l'au dat Ungurilor cari l'au adus la Cluj chinându-l grozav și l'au judecat la zece ani temniță grea. Numai revoluția l'a liberat, după 14 luni de suferințe. Ieșind însă din arest cu sănătatea zdrobită, a murit acum.

Il pomenim cu laudă la trecerea dintre noi. A fost înmormântat cu frumoasă paradă. Foștii soldați au ieșit toți la îngropăciune cu steagul în frunte, sub conducerea dlui notar Albu. Au rostit vorbiri dl preot Haneș și d. picher Marcu, scoțând la iveală vrednicia celui răposat, inima lui de Român bun și dragostea lui de neam și țară. Dzeu să-l odihnească cu aleșii săi.

Cetitor.

Biblioteca populară.

Bichigi, Martie 1924.

Dle Redactor! În numele Direcțiunii școlii primare aduc mulțumită dlui prof. Iorga pentru că, la rugarea noastră, a pus pentru noi o vorbă bună la „Cassa Școalelor“ de-am primit 179 cărți pentru Biblioteca Școlii primare de aici. Mulțumim Cassei Școalelor, că a ascultat cererea noastră, și a trimis lumină poporului nostru din sat, setos după învățătură.

Această Biblioteca ușurează mult munca învățătorului nostru dirigiste Trifon Udrescu, care aranjează adeseori producții teatrale și mișcă poporul spre planurile luminei, prin care ne va veni mântuirea.

Vestitor.

Românul umilit grozav!

Beica-de-jos, 20 Martie, 1924.

Dle Redactor! În 14 Martie s'a ținut în Nădașa Română (jud. M.-Turda) licitarea crâșmei comunale. Au licitat 3 Români și 3 Evrei. Evreii sunt tot de cei, cari mai au crâșme și aci și încă în vre-o două sate vecine.

Comitetul comunal (reprezentanța) și-a ținut dreptul de a alege dintre licitanți, pe cine vrea, și a da crâșma cui el va afla de bine. Gândeam că asta a făcut-o, pentru a putea da arânda la un Român, nu la un strein. Ași A fost pusă aceea condiție — împotriva Românilor! — precum veți vedea.

Anul trecut și în anii de mai înainte, arânda acelei crâșme comunale a fost de 1.235 Lei. Eu, invalid de război, ca să nu se zică, că vreau „pomană“, am dat 4.000 Lei! De unde o fi știut Jidanul cât am dat eu, că el a dat 4.005 Lei, adică cu 5 Lei peste mine. Și așa, înțeleapta primărie, a dat crâșma lui Landes Marcus, care are crâșma și prăvălia lui proprie în comună. Acum are și crâșma satului. Are două, iar noi cei 3 Români cari am cerut-o, n'am căpătat-o nici unul!

Atunci de ce și-a păstrat dreptul a o da cui va afla de bine? Ca... de voi fi dat eu mai mult cu 5 Lei, să o poată da — Jidanului?

Cine e orbul să nu vadă care a fost „îndemnul“ primăriei de a lua mai bucuros în brațe pe un Jidan, decât pe un Român?

Suntem bolnavi sufletește. Mirosim a slujii, a robii, a sclavii, cari ne mai place jugul, decât libertatea mândră. E plin de „Șabășgoimi“ printre noi!

Teodor Cicudean

fost Plutonier major, invalid.

Intrebăm: Suprefectul județului Murăș-Turda, nu are la asta nimic de zis? Prefectul județului, nu are nimic de zis? De aceea sunt puși în capul administrației județului, ca să se uite printre degete la astfel de crime naționale săvârșite de primăriile din județul lor? Red. „Libertatea“.

O tablită — 56 Lei!

— Din Bencecul român. —

Dle Redactor! Ca să vada toată lumea cum administrația de azi tragă unde poate pe popor, de-l jupoale, aflați, vă rog, că prin un ordin iscălit de suprefectul Bejan dela Timșoara, s'a cerut, ca tot omul să aibă pe casă tablită cu numărul casei. Se capătă la pretură în Vinga. Iar suprefectul a statorit prețui în 56 de Lei. Pe când noi cei din Chesinți (cercul Lipova) am plătit pentru o astfel de tablită numai 15 Lei. — E un scandal și un lucru rușinos, care ar trebui să atragă cercetarea disciplinară asupra celor ce săvârșesc jupoala.

Vestitor.

Pentru studenți.

Studențimea română din Miniș (j. Arad) ne-a trimis prin dl Petru Rusanda, absolvent al Școlii superioare de comerț, Traian Brad și Petru Dehelean, suma de Lei 806, pentru iubșii lor frați studenți dela Văcărești, „simfînd noi adevărata menire a luptei lor“...

Suma s'a adunat dela:

Traian Brad, elev șc. com. sup. 30 Lei, Petru Rusanda, abs șc. sup. de comerț, 30 l., Gheorghe Rusanda, elev de liceu, 20 l., Nicolae Brădean, 10 l., Gheorghe Brad 5 l., P. Criznic, 10 l., Vasile Niculiță, elev șc. com sup. 20 l., Lazar Haiduc, ec. 5 l., Petru Cassp, inv 20 l., Ioan Neamț, elev șc. medie, 10 l., Simeon Muntean, 20 l., N. Muntef, 20 l., Tache Obreja, 20 l., Vas. Sfât, 10 l., Ioan Zaharie, 20 l., I. V. Tufiș, 15 l., Teodor Popa, 10 l., V. Purică, 25 l., Ștefan Sfât, 10 l., Romul Moldovan, 10 l., Vas. Popesc, 10 l., Aurel

Dumitrescu, 10 l., Ștefan Trifu, 10 l., N. Dămolescu, 10 l., Teodor Cojocariu, 10 l., I. Gh. Tufiș, 5 l., N. Vidican, 10 l., Ioan Moisă, 10 l., Const. Marichescu, 10 l., Eftimiu Petroș, 20 l., N. Leac, 21 l., T. Leancă, 10 lei, toți elevi la școala de viticultură inf. Dimitrie Grozavu, șef de cult. la șc. de viticultură, 50 l., Gh. Gurgea, pract. șc. de vitic. 20 l., Andrei Șandru, 40 l., Marta Voica, 20 l., Iena Florinca, 10 l., Adam Brad, șc. medie, 20 l., Gheorghe Covacevicu, abs. șc. sup. com 20 l., C. Sărăndu, 10 l., P. Dehelean, elev liceu 20 l., Hancea, econ. 5 l., Lazar Dehelean, pant. 20 l., Traian Criznic, 20 l., Iancu Orătean, 10 l., Maria Dehelean 10 l., Dimitrie Ștefa econ 10 l., Augustin Criznic 10 l., I. Crăznic-Albu 10 l., M. Haru Dehelean 5 l., Ioan Dehelean, 10 l., Gheorghe Ardelen 30 l. Total 806 Lei.

Din Daneș (j. Târnava-Mare) ne-a trimis dnul Nicolae Tilicea (Nr. 64), suma de 1280 Lei adunată dela următorii însușeșii Români:

N. Culac Tilicea 100 l., P. Constantin 100 l., Insoși ea de credit 100 l., Nicolae Enciu 35 l., Elisaveta Cristea 30 l., Maria Crișan 7 l., Ioan Lazar 15 l., Aurel Tilicea 15 l., Roman Regman 20 l., Iosif Brândușă 10 l., Nicolae Constantin 10 l., Ioan Hudea 10 l., Nicolae Medrea 25 l., Emanoil Florea 10 l., Sebastian Constant n 20 l., Zaharie Tătar 3 l., Ioan Băbur 15 l., Ioan Pîntea 10 l., Ovidiu Nițiu 10 l., George Dop 10 l., Ioan Babeș 100 l., Amboasiu Câmpoan 50 l., Erofeia Cristea 5 l., Vladimir Similevici 100 l., Dumitru Bozghid 20 l., Ioan Cristea 100 l., Petru Dop 10 l., Valente Tătar 20 l., Dumitru Zvafot 20 l., Maria Tătar 20 l., Roman Iiovițu 25 l., sibiulae Mosora 10 l., Ioan Beadorțean 10 l., Elisaveta Șaneriu 20 l., Elena Dălbea 10 l., Ambrosiu Cristea 10 l., Ana Crișan 10 l., Erofeia Bendorțean 10 l., Iulian Hudea 20 l., Petru Căprariu 20 l., Ana Tătar 20 l., Mihail Feldăra 40 l., Ioan Mosora 5 l., Zaharie Langa 10 l., Ioan Dop 10 l., Sinești Tilicea 10 l., Mic. Bendorțean 20 l., Ioan Cristea 20 lei. — Total: 1280 Lei.

Din Ciadova (j. Timiș) au adunat dșoarele Viorica Vuta, Magdalena Olariu și Georgina Diminescu frumoasa sumă de Lei 1.810, întrecând pe toți în adunarea de daruri pentru studenții inchiși la Văcărești. Fie după vrednicie laudate tinerele dșoare. Suma s'a adunat dela următorii bine înțelegători Români:

N. Vasiu 100 l., Lela Izvoareanu 100 l., Dr. Vulcan 100 l., Emilia Dr. Iancu 100 l., Efta Cicală 50 l., N. Vintilescu 100 l., Elena Iovanovici 20 l., Dănilă Lotchiță 20 l., Ofelia Ghilezan 20 l., Simton Guzba 20 l., N. Jager 20 l., Octavian Albu 40 l., V. Ciarnici 10 l., Ioan Gruescu Dir. șc. 100 l., Dr. Tiberiu Gruescu 100 l., Dr. Liviu Gruescu 100 l., N. Popovici 20 l., I. Pechiol 20 l., S. Sehr 40 l., N. N. 40 l., Vasa Diminescu 50 l., N. N. 20 l., Iosif Spariosu 40 l., M. Matern 20 l., M. Deneș 20 l., N. N. 40 l., N. N. 10 l., Ștefan Lohser 20 l., M. Schelrich 10 l., Adam Albu 20 l., Solomon Buțu 50 l., Aurel Ișfan 30 l., Gisela Cobuly 10 l., A. Sedlacec 20 l., M. Verth 20 l., Dimitrie Roșu 30 l., N. Peter 30 l., Arsenie Șipțianu 20 l., Aurora Diminescu 50 l., Viorica Vuta 50 l., Magdalena Olariu 20 l., Gheorghe Mustețiu, agr. 50 l., Ana Silaghi 20 l., toți din Ciadova: Anița Boja din Folea 40 l. — Total 1810 Lei.

Din Țibănești (jud. Vaslui) în Moldova, unde „Libertatea“ se cetește de mai mulți cărțurari din comună, ne-a trimis harnicul nostru frate Cosică S. Coganu, Lei 284, adunați dela:

C. S. Cogan, cântăreț, 20 l., Aglafa Ion Fruză, 15 l., Profira S. Cogan, 10 l., Preot Gh. Stoica, 10 l., Preot I. Bratun, 10 l., Firu Ion, 10 l., Nic. Smeu 5 l., D. Roțariu, 5 l., V. Dariu, 5 l., Maria Vatră, 5 l., Ion Oșășu, 5 l., Alecu N. Ghetoș, 5 l., Gh. Golan, 5 l., N. Ungurean, 5 l., Frosina Gh. Țibănescu, 5 l., Merița N. Sența, 5 l., V. Greca, 5 l., Gh. Țibănescu 5 l., Maria V. Florea, 5 l., Ioan Gelău, 5 l., Gh. C. Ungurean, 5 l., V. Petrișor, 5 l., Ion Ilaseu, 5 l., P. Macovei, 5 l., Ion Simu, 5 l., Elena Gh. Vatră, 4 l., Gh. Vorine, 4 l., Ernest Varna, 4 l., Teodor Florea, 3 l., C. C. Vatră, 3 l., Z. și

Anica Smetu, 3 l., V. Bruma, 3 l., V. Diceanu, 3 l., D. Pascu, 3 l., V. O. Pendnoc, 3 l., Ion Olaru, 2 l., I. O. Teodorescu, 2 l., D. Firuș, 3 l., Bulancea Gh. 10 l., Galău Gh. 2 l., N. Bulancea, 2 l., C. Morari 5 l., V. Crețu, 2 lei. — Total: 264 Lei.

Din Dobra (j. Huned.) a adunat dl Petru Ardelen 200 Lei dela următorii Români cu bun simț românesc:

Petru Ardelen, 20 l., Iuliu Gontean 20 l., Ioan Berar, 10 l., Emil Sărb, 10 l., Adam Nistor, com. 10 l., Iosif Erdelyi, 10 l., Victor Nistor, 10 l., Adam Suiu, 10 l., Crisie George, 10 l., Nagy Ioan, 10 l., Nagy Petru, 10 l., George Constantin, 10 l., Ioan Seliștean, 10 l., George Babeș, 10 l., Miron Naghi, 10 l., Rozdalschi Longin, 10 l., Popa Alexandru, 10 l., Igna Bebu, 10 lei. — Total: 200 Lei.

— O țarancă din Căstău (p. Orăștie), anume Maria Andreia a venit în redacția noastră și a cumpărat o fotografie (cartă postală ilustrată) cu chipul tinerilor, și foarte mișcată, a dăruit 40 Lei cu cuvintele: „Și Dzeu să le ajute la bunul lor gând“...

Dl Petru Popovici din Poșaga-de-jos (p. Sălcioara-de-jos, p. T.-Arșeș) a trimis 200 Lei pentru studenți. — Dl Nicolae Crișan din Măscă (j. Arad) a trimis 100 Lei. — Dl Iosif Sărb din Petroșeni (str. Molnar 468) 50 Lei. — Iosif Șimonii din Orăștie, încă 20 Lei. — Dimitrie Aleșan din Nădlac, 10 Lei.

De tot azi . . . Lei 4.780—

Suma din nr. trecut Lei 17.936—

De tot la „Libertatea“ Lei 22.716—

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

În Lugoj stăpânirea română lăsase în slujbă la Direcția Financiară pe o jidancă: Lili Wechselberger. Într-o zi Direcția avea de trimis 4 milioane de Lei la București. Lili o știa asta cu zile înainte și așa s'a putut pregăti ca la București să ajungă o ladă de petru în loc de lada cu bani... Amantul ei Geza Rozenberg chiar venise din Pesta la ea, avea gata pasapoarte pentru America, — și acum îi veneau chiar bine cele 4 milioane. Direcția a încredințat-o pe ea să ducă lădița la postă. Ea a dus-o, dar se vedea că acasă avea altă gata de pus în loc, căci la postă ea o dat o ladă la fel și sigilată (pecetluită) în rânduială. Dar când cei din București au deschis-o, au văzut că-s bolovani în loc de bani.

În acest timp Lili cu iubitul său Rosenberg, trecuseră demult granița și vor fi pe drum spre America...

Până una-alta, Țara Românească, a cărei „credincioasă funcționară“ era Lili, perde 4 milioane. Doar de aceea are atâta slujbă streină, să le tragă așa fel folosul.

De vorbă cu cetitorul — neabonat.

Decumva d-ta, care cetești acest șire, nu ești abonat (plătitor) al acestui foi, ci cetești foaia altui, înainte de a o fi cetit și el, — urte cerem pentru dorul ce ai, de vedea ce scriem, — ci te rugăm să ai atâta bunățate, ca să o dai și celui ce a plătit și o așteaptă!.

Primim mereu vești, că ba colba dincolo, se perde pe la primărie, azi foaia unuia, mâne a celuilalt, și bieții abonați sunt drept zăvănt supărați pentru asta. De aceea facem rugarea de mai sus.

către cei ce desfac și cetesc ei în-
tâi foile altora, să le dea cel puțin
după aceea, și abonaților spre cetire.

Mai ales acum, din prilejul Pro-
cesului Studenților, mulți din cei
ce nu au aceste fol, vor râvni a le
ceți și ei. Cinstiții noștri abonați
să întrevie la primărie, sau la locul
de unde li-se împart foile, ca foile
lor, să nu se mai dea altora,
ci numai lor, plătitorilor, căci
așa e cu cale și cu cinste.

NOUȚĂȚI

Alegeri de deputați. În 23. 24. 25.
Martie a fost alegere de deputat
la Românați. Lupta s'a dat între
partidul dela putere și Partidul Na-
țional. Nădejdele mai bune le-a avu-
t partidul Național. Până la în-
cheierea folii nu știm încă cine a
reușit.

În curând va fi alegere la Bocșa
Montană, în Bănat, în urma morții
deputatului G. Lipovanu. Partidul
Național își pune aci candidat pe
dl Caius Bredinceanu. Lupta pentru
câștigarea inimilor alegătorilor, s'au
început. De va fi lăsată alegerea
cât de cât liberă, Partidul Național
va ieși câștigător.

Plan frumos. Biserica ortodoxă
are în chivernisirea sa marea „Fun-
dațiune Gojdu”, cu avere fru-
moasă, din care dădea sute de sti-
pendii. Dar cum averea mai mare
fi e în Budapesta, acum guvernul
a mijlocit ca guvernul unguresc să
lase să se strămute toată averea
în România. I. P. S. S. Metropolitu-
l dela Sibiu are acum de gând
să nu mai dea dela Gojdu, „sti-
pendii” (burse) mărunte, ci să facă
un mare Cămin studențesc
în Cluj și acolo să primească pe
studenții săraci și să-i adăpos-
tească. Frumos gând.

Bătăi între studenți. Săptămâna
trecută studenții medicinaști creș-
tini, văzând că jidanii iară vin să
învețe și ei pe cadavre (trupuri de
morți) creștini și ei nu aduc ca-
davre jidovești, — i-au luat la bă-
taie și i-au alungat până departe
pe uliți!

Istețime de politicieni... Regele a-
vând să plece prin 6-7 April în
străinatate pe o lună de zile, par-
lamentul are să stea închis pe a-
ceea vreme, — mai ales că termi-
nul pe care a fost chemat, se și
sfârșește la capătul lunii. Pe tim-
pul cât parlamentul e închis, depu-
tații au numai o plată mică de 2000
Lei pe lună, dar când parlamentul
e în lucrare și în vremea lucrării e
închis pe-un timp oarecare, ei, deși
stau la casele lor, își capătă tot
plata din vremea lucrării, ca și cum
ar sta în București: 15.000 Lei la
lună.

Acum guvernul, ca să nu tre-
bulască să dea numai 2000 Lei de-
putaților pe lună cât Regele lipsește
din țară, — a „prelungit tim-
pul de lucrare” (sesiunea) în curs,
pe încă 2 luni, deși știe că în luna
April nu va lucra nimic... Dar în
felul acesta el poate da deputații-
lor (cei mai mulți de ai lui) 15.000
Lei pe lună, în loc de 2000. Firește
nici cei din opoziție nu s'au supărat
pentru asta.

**Neoamenii cari au ucis pe Clordaș
din Beiuș,** — se decopar. Se știe
ce sfârșit jalnic, barbar, a avut vred-
nicul avocat Dr Clordaș și so-
țul său Dr Bolcaș, din Beiuș, în
zilele revoluției din 1918. Oameni
cu inimă de hienă, i-au luat noaptea

din pat și i-au dus afară din oraș,
în câmp, unde le săpase o groapă
până 'n pept, i-au silit să între în
groapă și acolo i-au omorât în chip
sălbatec! Mișei! apoi au fugit în
Ungaria nainte de a ajunge arma-
tele române la Beiuș.

Zilele trecute unul din mișei,
Magos Iozsef, a cutezat să vie din
Budapesta la Oradea-Mare. Poliția
cunoscându-l, l'a arestat, Să-l facă
lui numai ce-a făcut el celor doi
cinstiți și nevinovați Români!

**Un inspector școlar, ce nu poate su-
feri perclumii.** Dl Dăriu Pop, ins-
pector școlar în Sătmar, a dat po-
runcă școlilor evrești, să nu mai
lase copiii să vină cu perciuni la
urechi în școală! Asta nu atât pen-
tru ura față de perciuni, ci pentru
că chiar acum pe-acolo bântue tot
felul de boli lipicioase, chiar și ti-
fosul exantematic, cari se răspindesc
prea ușor prin volomocurile de păr
răsucit de pe capul copiilor. De
aceea a dat poruncă, ca ei să se
tundă ca toată lumea, căci
așa se pot spala mai bine și-s mai
feriți de boale!

Ași! Jidanii au ținut adunare
poporală în care au hotărât a nu
se supune poruncii inspectorului,
de a-și lipsi copiii de podobba per-
ciunilor...

Acum nu știm ce-o fi. Lăsa-se va
dnul inspector „învin”, ori le va
zmulge totuși perclumii?

**Târgul de mărfuri („de țară” din
Bocșa Montană,** se va ține în 4
și 5 April a acestui an.

**O întrebare — la care nu știm da
răspuns.** Un abonat al nostru din
Răchita, plasa Bălniț (j. Caraș-Se-
verin) ne întreabă, cum se face, că
în comuna lor țărani plătesc 32
Lei pentru un bilet de vită, iar în
comunele vecine numai 11 Lei?

Noi îndreptăm întrebarea mai
departe, dlui prim-pretor al plasei
Bălniț și dlui suprefect al județu-
lui, să dea lămuriri de lipsă... Să
facă publicări în comune, să știe
oamenii de ce să se țină și să nu
bănuiască pe slujbași (poate pe
drept, poate pe nedrept), că ar fi
luând care cât vrea pentru biletele
de vite.

„Cosinzeana”, revistă ilustrată
pentru familia, întemeiată încă nainte
de război de dl Dr Sebastian Bor-
nemisa, a apărut la 20 Martie
într'un număr foarte frumos cu, de-
semn nou pe cupertă, cu ilustrații in-
teresante și material literar bogat, în-
trecând mulți din numerii din trecut.
Pe noua copertă figurează ca Di-
rector tot proprietarul revistei dl S.
Bor nemisa, iar ca primi-colobor-
atori dnii Alex. Hodoș și Gh.
Stoica. — Familiile române cari
vor să aibă o foaie literară aleasă,
serios îngrijită și condusă în spirit
sănătos, pentru a fi cetită cu folos
în familie de ori-care membru, —
să aboneze „Cosinzeana” dela Cluj
(Piața Cuza Vodă 16.). Prețul 180
Lei pe an.

800 butuci de vie altoțiți,
roditori, cari se scot din pământ în
primăvara asta, — sunt de vânzare,
cu preț redus.

(1145) 3-3 T. Vulpe, Orăștie.

Dr. IOAN SOLOMON,
medic în Orăștie

vizitează zilnic între orele 8 și
10 înainte de amiază și 2-3 după
prânz, acasă în strada Dr. Vlad
(Apel) No. 2-4. (1069) 8-8

CAUT pe singurul meu fiu Ion
Goloșie, din Zolt, fost soldat
la Regiment. 308 de honvezi, căzut
prinșonier la Ruși în Galiția în Iu-
lie 1917, — fără să mai am dela el
nici o știre de atunci. Cel ce ar ști
ceva despre el, îl rog cu inima de
mamă îndurerată, să-mi dea știre,
în ori-ce chip, ca să mă pot îm-
păca cu gândul și cu soarta.

(1146) Ileana Goloșie 2-2
din Zolt, posta Făget (jud. Car.-Sever.)

„CRIȘANA”
institut de credit și econ Brad.

CONVOACARE

Domnii acționari ai Institutului de
credit și economii „CRIȘANA”
sunt invitați prin aceasta la a

16-a adunare generală ordinară
care se va ține la Brașov în 15 April
1924, la 3 ore p. m., în localul
Institutului, cu următorii

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea.
2. Raportul Direcțiunii și al Co-
mitetului de supraveghiere, bilanțul
anului 1923, distribuția profitului
și darea absolutorului.
3. Sporirea capitalului societății.
4. Modificarea statutelor.
5. Alegerea alor 4 membri în
direcțiune pe termen de 3 ani și a
unui membru pe termen de 2 ani.
6. Alegerea alor 6 membri în
comitetul de supraveghiere pe timp
de 3 ani.
7. Fixarea marcelor de prezență
pentru direcțiune și a speselor de
călătorie pentru comit. de suprav.
Brad, la 24 Martie 1924.

(1127) 1-1 Direcțiunea.

Vițe altoite din pepinierile
din MEDIAȘ,
se află de vânzare la (1125) 1-2
Danil Kartmann
în Orăștie, ulița Berului nr. 25.

Subprefectura județului Hunedoara.

No. 10410/923.

Obiect: Repararea palatului județan.
Publicațiune.

Se scoate la licitație publică
repararea Palatului Județan.
Valoarea lucrărilor după deviz
este 250.000 Lei.

Licitațiunea se va ține la 2 Iu-
nie 1924, orele 10 a. m., la Sub-
prefectura Jud. Hunedoara în Deva.

Concurenții vor face oferte în-
chise sigilate, depunând totodată
recepisa despre garanția de 5% a-
supra sumei prevăzută în deviz.

Oferte se primesc și pentru sin-
guraticele lucrări (zidărie, vopsito-
rie etc.) Amănunte la Subprefectură.

Lucrările sunt a se termina până
la 1 Octombrie, sub armarea per-
derii garanției depuse.

Supraoferte nu se primesc.

Deva, la 21 Martie 1924.

(1121) 1-1 Subpref. Candrea.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu),
condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage
luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptu-
lui, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată
în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de
pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă,
săpunuri fine, etc.

(992) 13-90

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE,
Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj,
deasupra prăvălii Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți,
fără dureri. — Regulare de dinți. Punere de danturi. (1036) 2-10

CASA nr. 25 din str. Berului
din Orăștie, având 3
odăi, 2 bucătării, grajd, șură, gră-
dină mare, — e de vânzare din
mână liberă. (1125) 1-2

MOTOR de benzină, de 6-8
P. H., pe cărui, de îm-
blătit, — în stare bună, — e de
vânzare la subscrisul:

Alexandru Ferko,
(1118) 1-1 Turdaș, Nr. 147, p. Orăștie.

O CASĂ cu 3 odăi, pivniță, șură
cu grajd, și 2 jugăre de
pământ, se dau în bir.

UN PĂMÂNT de 7 ferdele,
un car și 5000 de cărămidă, sunt
de vânzare — la

Demian Adămesco
(1156) 1-1 Orăștie, str. Prundului, 49

De vânzare:
una garnitură de îmblătit,
constituitoare din una batoză și un
motor de benzină de 4 P. H. Mașina
este în stare bună și provăzută cu
toate cele trebuincioase pentru folo-
sire. Cel ce dorește să o cumpere
să se adreseze la:

(1161) „Geogeană” 1-1
Institut de credit și economii
în Geoagiul-de-jos (jud. Hunedoara).

Mare transport de mărfuri

Au sosit și se desfac cu pre-
țuri neobișnuit de ieftine,
diferite mărfuri textile (manufactură)
ca: Șiftoane, gloturi, sephire,
câptușeli, pantaloni, pânză
tare de saltele și altele.

Vânzare engros (mare) pentru:
negustori, consumatori, asociațiuni de
funcționari, orfelinate, internate etc.

BANCA CENTRALA
FILIALA SIBIU
(Piața Prințul Carol, 14).

Un joagar cu gâr, cu cure-
lele de transmisii-
une trebuincioase, cu ferestrău circu-
lar de tăiat blănile și 3 strunguri,
se află de vânzare la subscrisul.
Joagarul e în Sibiu, lângă râu,
mănat fiind cu apă.

O batoză de îmblătit de 700 mm.
fără motor,
incă e de vânzare la:

Aron Simion,
1122 1-1 Căstău p. Orăștie.

2 învățacei se primesc în-
dată în măcelă-
ria subscrisului:

Nicolae Opincar,
(1123) 1-5 măcelar, Orăștie.

Casă de vânzare
potrivită pentru economi

în ORĂȘTIE, str. Fabricii 8,
constă din trei odăi, pivniță,
două cocini de 10 metri, bu-
cătărie de vară, grajd și șură
cu jiglă, curte și grădină mare,
plantată cu pomi și vițe de vie.
Informațiuni în casă.

„ARDELEANA” institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „Ardeleana”, societate pe acțiuni în Orăștie, se convoacă prin aceasta la a **88-a adunare generală ordinară**, care se va ține **Joi, în 17 Aprilie n. 1924, la 10 ore a. m.**, în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării; dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul Direcțiunii, Bilanțul și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Satorirea bilanțului, distribuirea profitului net și votarea absolutului.
4. Alegerea a trei membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani și a unui membru pe 1 an.
5. Alegerea comitet. de supravegh.
6. Modificarea statutelor.
7. Propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală, sunt rugați să-și depună pe lângă revers, cel puțin cu o zi înainte de adunarea gener., la cassa institutului, acțiunile scrise pe numele lor, resp. pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, sau să dovedească, până la acelaș termen, depunerea acțiunilor și plenipotențelor la vre-unul din instituturile financiare, membre la „Solidaritatea”.

Orăștie, la 15 Martie 1924.

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Ardeleana”, societ. pe acții.

Dr. A. Vlad m. p., Simion Vlad m. p., președ. cont. — direct. subst.

ACTIVE

Cassa în număr	Lei 594.411'76
Cambii	Lei 2.665.151'75
Cambii cu acop. hipot.	1.511.990'50
Imprumuturi hipotecare	4.177.142'25
Obligațiuni cu cavenți	1.152.677'50
Conturi-curente	559.559'—
Efecte publice și acțiuni	15.471.638'—
Realități	2.077.321'—
Efectele și realitățile fond. de penziune	810.220'71
Mărfuri	457.635'10
Mobiliar	722.506'77
Diverși debitori	22.500'—
	118.036'77

Contul Bilanț pe 1923

PASIVE

Capital	Lei 1.500.000'—
Fonduri de rezervă	1.860.111'31
Fond de penziune	457.635'10
Depuneri	18.163.639'28
Conturi-curente	1.953.738'88
Diverși creditori	1.278.226'77
Interese anticipate	167.133'66
Profit curat	817.263'86

Lei 26,163.648'86

Lei 26,163.648'86

SPESE

Interese:	
pentru fondurile de rezervă	6.310'—
pentru depuneri și impr. ced.	985.024'33
Spese:	
salare și bani de cvartir	435.579'98
spese generale și chirie	134.682'57
Impozite:	
comerciale și altele	240.541'08
de 10% după inter. de depun.	87.358'44
Profit curat	817.263'86

Contul Profit și Perdere.

VENITE

Interese:	
dela cambii	213.866'36
dela cambii cu acop. hipot.	122.582'90
dela împrum. hipotec.	68.074'89
dela obligaț. cu cavenți	48.479'72
dela conturi-curente	1.714.751'64
dela efecte și acțiuni	170.710'42
Provizțiuni și alte venituri	160.857'11
Venite dela mărfuri	146.762'54
Chirii și arânzi	60.674'68

Lei 2,706.760'26

Lei 2,706.760'26

Dr. Aurel Vlad m. p., președinte,

Orăștie, la 31 Decembrie 1923.

Simion Vlad m. p., contabil — director substituit.

Dr. Romul Dobo m. p. Ioan Mihai m. p.

DIRECȚIUNEA:

Ioan I. Vulcu m. p. Dr. Ioan Margita m. p.

Dr. Sever Orbonaș m. p. Ioan Moța m. p. Adam Basarab m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Orăștie, la 15 Martie 1924.

Dr. G. Dubleștu m. p., preș. Tr. Mihăilă m. p. Gavr. Todică m. p. Dum. Florian m. p. Ad. Teodor m. p.

P. T.

Avem onoare a aduce la cunoștință onoraș. domni Restauratori și cârciumari, precum și onoratul public, că am înființat în **Orăștie, strada Mihai-Viteazul (Drumul țării) Nr. 74**

UN DEPOZIT DE BERE

în regie proprie, unde se vor afla specialitățile noastre de bere, cele mai plăcute: Bere „Ursus” deschisă, și bere nutritoare „Hercules” neagră, în butoaie și în sticle, totdeauna în calitate cea mai proaspătă.

Cu conducerea depozitului am încredințat pe dl DANIL KARTMANN.

Ne vom da toată silința, a furniza beștile noastre de cea mai bună calitate, pe lângă condițiuni cât mai favorabile.

Cu toată stimă:

FRIDERIC OZEL și FII

GRUPA DR. WILHELM OZEL

(1158) 1-2

Fabrică de bere în CLUJ.

PRIMĂRIA ORAȘULUI CU CONZILIU HUNEDOARA

Nrul 294-1924 adm.

PUBLICARE

Târgurile de țară din anul 1924 ale orașului HUNEDOARA se vor ține în următoarele zile:

- I. La 2, 3, 4 Aprilie st. n. târg de vite, iar la 5 Aprilie târg de mărfuri.
- II. La 1, 2, 3 Iunie târg de vite, iar la 4 Iunie târg de mărfuri.
- III. La 7, 8 Iulie târg de oi, la 9, 10, 11 Iulie târg de vite, iar la 12 Iulie târg de mărfuri.
- IV. La 11, 12, 13 Noiembrie târg de vite, iar la 14 Noiembrie târg de mărfuri.

Hunedoara, la 14 Februarie 1924.

(1123) 3-3

TEOFIL TULEA, primar.

VEȚI CHELTUI MAI PUȚIN

pentru cafeaua D-voastră dacă veți folosi „ENRILO” în locul unei calități inferioare de cafea de orz. „ENRILO” mai înlocuiește însă și cafeaua boabe pe deplin. Pe lângă aceasta „ENRILO” este și mai tare, bun la gust și foarte sponic, de aceea e și foarte ieftin, la întrebare. Producătorii HEINRICH FRANCK SÖHNE cu renume mondial, garantează buna calitate a acestei specialități.

1140 1-1

ATENȚIE!

Facem și pe această cale cunoscut onoareților noștri mușterii, că ținem la dispoziția lor:

Mare alegere și prețuri foarte ieftine

în: Stofe fine, moderne, pentru Domni și Dame, în Cartoane, Zefire, Oxforte; — mare alegere în pânză Schroll, Lillie, de clasa primă, apoi pânză engleză, franceză, italiană, din țară, precum și producție proprie. Trusouri pentru mîrese, rufe de pat, — cearșafuri din jos și de plapome; pânze, bumbace de brodat D. M. C., de croșetat, ștergere, cursoare de masă, pânzările.

Cele trebuitoare crotitorilor, cu prețuri foarte scăzute. Serviciu prompt.

Cu stimă

Prăvălia „La Pânzariu”

DÖRNER și LEWITZKI

(1144) 2-2

Orăștie, Piața A. Vlaicu, 3-5.

Casă de vânzare,

cu 5 odăi, bucătărie, pivniță, — bucătărie de vară, grajd, grădină, — și material vechiu pentru o șură întreagă, — de vânzare în Orăștie. Informații la Administrația foii.

(1159) 2-3

O mașină de îmblătit,

cu abor, în stare bună, 1000 m. m., 4 P. H., fabricat Hoffher Schrantz, — e de vânzare la subscribul:

Vasile Murg, Binișii, p. Orăștie.

(1133) 2-2

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articol de vânzare), cât și soiuri de vin: rizling, mușcatel, etc., se găsește de vânzare în pepiniera de vițe de viie nobilă **dela DOMENIUL ROMÂNESC din Bobâlna**

(lângă ORĂȘTIE), proprietatea dlui Dr. AUREL VLAD.

Pentru primăvară are la îndemână jumătate milion altoi, soiuri alese. Deși peronospora a potopit și în anul de față pe alocuirea școlii întregi de altoi, la Bobâlna, fiind foarte bine îngrijite, nu le-a făcut nici o stricăciune. Altoile sunt foarte frumoase și pline de viață.

La cerere, se trimite Catalogul cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplină la:

„Domeniul din Bobâlna” al dlui Dr. A. Vlad,

Bobâlna, p. Orăștie (jud. Hunedoara).

NB. Pentru vierii din Ardeal e îndeosebi cel mai potrivit țavor de cumpărat vițe de vite, fiind vițele din pepinierile din Bobâlna, crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenescă. La șes, frăște, le merge cu alți mai bine.

(1009) 10-11